

Republica POLONĂ

Rzeczpospolita Polska- polonă

Numele țării provine de la cuvântul pole din slava veche, care înseamnă câmp și descrie mare parte din teritoriu; ipoteza conform căreia numele nu vine direct de la pole, ci a derivat din numele unui popor slav (polani) a devenit controversată

Capitala și cel mai mare oraș: Varșovia (Warszawa) 3,350,000 locuitori, inclusiv zona metropolitană; densitate zona metropolitană - 549 loc./km²

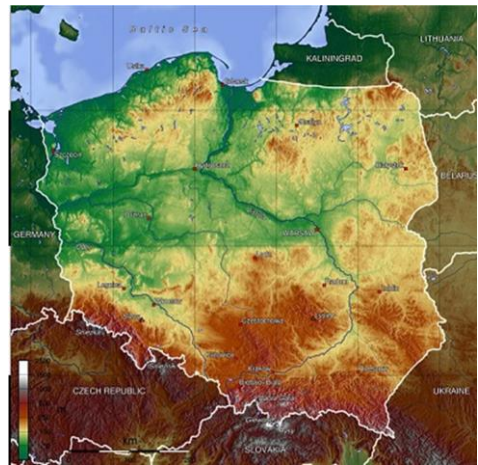
Alte mari orașe Łódź, Cracovia, Wrocław, Poznań, Gdańsk, Szczecin

Populație: 38,523,261 milioane locuitori (est. iulie 2016 - CIA World Factbook) - al 6-lea stat din Europa

Suprafață: 312,685km² (131 % din România)

Densitatea populației: 123 loc./km² - 2016

Unități administrative - 16 voievodate: Dolnośląskie (Silezia Inferioară), Kujawsko-Pomorskie (Cuiavia și Pomerania), Lubelskie (Lublin), Lubuskie (Lubusz), Łódzkie(Łódź), Małopolskie (Polonia Mică), Mazowieckie (Mazovia), Opolskie (Opole), Podkarpackie (voievodatul Carpaților de Jos), Podlaskie (Podlasia),

- **clima:** oceanică în nord și vest, continentală în restul țării, alpină în sud

Componența etnică: polonezi 96,9%, silezieni 1,1%, germani 0,2%, ucraineni 0,1%, altele sau nespecificate 1,7%

Apartenența confesională: creștini - catolici 87,2%, ortodocși 1,3%,protestanți 0,4%; altele 0,4%, nedeclarată 10,8% - est. 2012

Ziua națională și alte sărbători importante:

- 11 noiembrie - Ziua Independenței (de Austro-Ungaria, Germania, Rusia 1918)
- 03 mai - Ziua Constituției (1791)

Limbi: polona 98,2%, sileziană 1,4%, altele 1,1%, nespecificat 1,3%; cașubiana este recunoscută drept limbă regională

Formă de guvernământ: republică parlamentară

Pomorskie (Pomerania), Śląskie (Silezia), Świętokrzyskie (Sfintei Cruci), Warmińsko-Mazurskie (Varmia și Mazuria), Wielkopolskie (Polonia Mare), Zachodniopomorskie (Pomerania Occidentală)

Geografie și climă:

- **localizare:** țară central europeană cu ieșire la Marea Baltică situată între Germania și Federația Rusă

- **vecini :** Germania (NV), Cehia (SV) (E), Slovacia (S) , Ucraina (SE), Belarus (E), Lituania, Federația Rusă (NE) + Marea Baltică (N)

- **relief:** morene în nord cu foarte multe lacuri (mai ales în zona de NE), șes în partea de nord și centrul țării, iar în sud munți, mai ales Munții Sudeți și Carpați (Munții Tatra - cei mai înalți din lanțul Carpaților - 70 de vârfuri de peste 2000m, cel mai înalt - Rysy - 2499m); întreaga țară este străbătută de râul Vistula

Polonia își recâștigă statalitatea și independența în 1918 după primul război mondial, însă pe 1 sept. **1939** este atacată de Germania nazistă și astfel începe al doilea război mondial; pe teritoriul polonez au avut loc cele mai mari crime ale Holocaustului, lagărul Auschwitz-Birkenau fiind cel mai cunoscut (peste 1 milion de evrei fiind uciși acolo); după 1945 Polonia intră sub influența sovietică, iar în 1955 devine parte din Pactul de Varșovia; conducerea generalului Jaruzelski este destabilizată de mișcările sindicale ale Solidarității conduse de Lech Walesa; alegerea în 1978 a cardinalului de Cracovia, Karol Wojtyła drept Papă are un rol esențial în doborârea comunismului; începând cu anii 90, Polonia devine o țară democratică, iar terapia de șoc practică de Balcerowicz aduce roade, economia devenind din ce în ce mai avansată; în 1999 țara devine membru NATO, iar în 2004 aderă la UE

Moneda și paritate: zlotul polonez 1 PLN = 1,08 RON - 08 mai 2017

Economie: PIB - 1,05 trilioane\$ (PPC) -2016 ,508 miliarde \$ (nominal)-2 016; PIB/locuitor: 27,700\$ (PPC), 13,390\$(nominal)- 2016; forța de muncă - 17,78 milioane, rata șomajului - 9,6% -2016, populație sub limita sărăciei -17,3% - 2012; economia Poloniei este cea mai puternică din regiune și a 6-a din UE; începând cu 1992 Polonia a avut creștere economică anuală, neîntreruptă nici măcar de criza globală; Polonia a fost singura țară UE ce avea creștere economică în 2009; explicațiile pentru succesul polonez sunt multiple: reformele adoptate imediat după prăbușirea comunismului, procentajul întreprinderilor mici și mijlocii, consumul intern substanțial, accesarea fondurilor europene, dar și beneficiile folosirii propriei monede în perioada crizei Euro sau lipsa unor măsuri de austeritate; creșterea este proiectată să continue, chiar dacă provocările pentru viitor sunt de ordin demografic, având în vedere emigrarea masivă, în special a tinerilor

Domenii: servicii (58,9%), industrie (38,5%), agricultură (2,7%) - 2016

Resurse naturale: cărbune (locul 5 în lume), dar și cupru, sulf, zinc, plumb, argint, magneziu

Comerț: export- mașini și echipamente de transport, produse fabricate intermediare, produse manufacturate diverse, produse alimentare și animale vii - 2012 (Germania, UK, Cehia, Franța, Italia, Olanda -2015); import - mașini și echipamente de transport, produse intermediare fabricate, produse chimice, minerale, combustibili, lubrifianți și materiale conexe - 2011 (Germania, China, Rusia, Olanda, Italia, Franța -2015)

Domenii ale identității naționale:

Patrimoniu cultural: în Polonia se găsesc 14 obiective UNESCO, printre care: centrul istoric al Cracoviei, Varșoviei și orașului Zamość, orașul medieval Toruń, castelul din Malbork al Ordinului Teutonic; de asemenea, lagărele de exterminare Auschwitz-Birkenau, dar și minele de sare Wiliczka și Bochnia, pădurea Białowieza și bisericile de lemn din Sudul Poloniei

Biserica Catolică: ritul romano-catolic a fost un element esențial al identității naționale poloneze, iar importanța Bisericii Catolice în istoria Poloniei drept element de coeziune națională nu poate fi subestimată; sanctuarul marianic de la Częstochowa cu icoana din sec. XIV, Sf. Faustina Kowalska (1905-1938) și Sanctuarul Milostivirii Divine din Cracovia, precum și pontificatul Sf. Ioan Paul al II-lea (născut Karol Wojtyła) reprezintă reperele principale din catolicismul polonez; fostul cardinal de Cracovia, a fost primul slav și polonez din istorie ales la tronul petrin din 1978 până la moartea sa, din 2005 (al doilea pontificat ca durată din istoria Bisericii); Ioan Paul al II-lea a fost canonizat în 2014; susținerea acordată de suveranul pontif sindicatului Solidaritatea și luptei pentru democrație sunt considerate de istorici drept esențiale pentru doborârea comunismului în Europa Centrală și de Est și înfrângerea Uniunii Sovietice

Alte personalități ilustre: Nicolaus Copernicus (astronom), Frederic Chopin (pianist și compozitor), Tadeusz Kościuszko (erou al războaielor de independență ale Poloniei și Statelor Unite), Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki și Zygmunt Krasiński, cei „Trei Barzi”, Henryk Sienkiewicz (laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1905), Maria Skłodowska Curie (om de știință - Laureat al Premiului Nobel pentru chimie, prima femeie din istorie și singura care a câștigat două premii), Lech Walesa (lider sindical și om politic), Roman Polański și Andrzej Wajda (regizori), Zbigniew Brzezinski (politolog și diplomat americano-polonez)

Sport: sporturile cele mai populare în Polonia sunt fotbalul și voleiul; o figură emblematică a fotbalului polonez este Lukas Podolski; în 2012, Polonia a organizat împreună cu Ucraina Campionatul European de Fotbal; alte sporturi: atletism, baschet, handbal, curse de ciclism, ski, hochei pe gheață, tenis, scrimă, înot și haltere

Gastronomie: mâncăruri tipice - kielbasa (mezeluri, mai ales cârnați), pirog (colțunași), pizi (aluat umplut cu carne), śledzie (hering), Bigos (varză călită cu carne), șabovi; băutura preferată este vodca

Reprezentare în organizații

internaționale: UE (inclusiv Spațiul Schengen), NATO, OECD, ONU + agențiile ONU, OSCE, Consiliul European, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Organizația Mondială a Comerțului, Organizația Internațională a Muncii, Comitetul Olimpic Internațional, Curtea Internațională de Justiție - acceptă jurisdicția Curții

Istoric relații bilaterale cu România și protocol/acord educație:

- 1919-stabilire relații diplomatice la nivel de reprezentanță provizorie, ridicate în 1938 la rang de ambasadă
- 1994 - acord interguvernamental de colaborare în domeniile știință, învățământ, cultură
- 2003-program de aplicare a acordului interguvernamental pentru perioada 2003-2006
- 2009 - acord interguvernamental funcționare institute culturale

Reprezentare diplomatică

2. În Polonia:

Ambasada României în Republica Polonă

Ambasador: Domnul Ovidiu DRANGA

Adresă: Ul. Fr.Chopina 10, 00-559 Warszawa

Telefon: + 48 22 621 5983, +48 22 622 25 40 int. 200

Fax: +48 22 628 52 64

E-mail: varsovia@mae.ro

Web: <http://varsovia.mae.ro>

Link-uri importante:

- Admin. Prez. <https://www.president.pl/en/>
- Parlament (Sejm)- <http://opis.sejm.gov.pl/en/>
- Guvern - <https://www.premier.gov.pl/en.html>
- Min. Științei și Invățământului Superior - <http://www.nauka.gov.pl/en/>
- MAE <http://www.msz.gov.pl/en/>

SURSE:

- *CIA world factbook* - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pl.html> (economie, guvern, organizații internaționale, date statistice)
- *BBC country profile* - www.bbc.co.uk/news/world-europe-17753718 (repere istorice și fotografia 1)
- *Wikipedia* - versiunile în engleză <https://en.wikipedia.org/wiki/Poland> și română <https://ro.wikipedia.org/wiki/Polonia> (geografie, istorie, cultură, fotografia 2)
- MAE - <https://www.mae.ro/bilateral-relations/1730#832> (relații bilaterale + reprezentare diplomatică)

1. În România:

Ambasada Republicii Polone în România

Ambasador: Dl Marcin WILCZEK

Adresa: 011821 București, Aleea Alexandru nr. 23, Sector1

Telefon: (0040-21) 308 22 00

Fax: (0040-21) 230 78 32

E-mail: bukareszt.wpe@msz.gov.pl;

Website: <http://www.bukareszt.msz.gov.pl>

Institutul Polonez din București

Str. Popa Savu nr. 28, sector 1, cod 011433, București

Tel.: +40 21 22 44 556

Fax: +40 21 22 45 693

e-mail: bucuresti@instytutpolski.org

www.culturapoloneza.ro